

Cultura i desenvolupament des de la capacitat col·lectiva

Published by [Interacció](#) [1] on 08/10/2014 - 10:51 | Last modification: 17/04/2026 - 09:42

Parlar de desenvolupament local acostuma a activar un vocabulari econòmic: ocupació, inversió, competitivitat. *Ciudadanía empoderada: cultura y participación para el desarrollo local* proposa un desplaçament més profund: entendre el desenvolupament com un procés cultural i participatiu. No com un complement, sinó com el seu nucli. El llibre no ofereix una teoria tancada, sinó un conjunt de reflexions i experiències que qüestionen la manera com s'ha pensat i practicat el desenvolupament des de les polítiques públiques.

El volum, que recull aportacions de les IV Jornades sobre Desenvolupament Local de la Comunitat Valenciana, parteix d'una idea central: el desenvolupament no es pot reduir al creixement econòmic. Aquest enfocament, dominant durant dècades, ha mostrat límits evidents. El text situa el desplaçament cap a una concepció més àmplia, centrada en les persones, les comunitats i les seves capacitats per decidir sobre el seu propi futur.

En aquest marc, la cultura deixa de ser un sector per esdevenir una dimensió estructural. No es tracta només d'equipaments o activitats, sinó dels valors, significats i formes de vida que articulen una comunitat. La cultura apareix com allò que dona sentit a l'acció col·lectiva, que construeix identitat i que fa possible la cohesió necessària per impulsar processos compartits. Sense aquest substrat, el desenvolupament esdevé tècnicament viable però socialment fràgil.

La participació és l'altra peça clau. El llibre insisteix que no es pot entendre com una eina puntual de consulta o legitimació, sinó com un procés de corresponsabilitat. Participar implica intervenir en la definició, execució i avaluació de les polítiques. Això exigeix temps, capacitats i mètodes, però també un canvi en la manera com les institucions es relacionen amb la ciutadania.

Aquesta mirada té conseqüències directes per a les polítiques locals. Les agències de desenvolupament no poden limitar-se a atraure inversió o gestionar programes sectorials. Han de treballar sobre els recursos endògens, activar les capacitats locals i generar espais de consens entre actors diversos. El desenvolupament es planteja així com un procés negociat, basat en la confiança i en el coneixement compartit del territori.

El llibre també introdueix una tensió rellevant: la relació entre globalització i cultura local. Davant la tendència a l'homogeneïtzació, es defensa la necessitat de reforçar les cultures pròpies com a base per a un desenvolupament amb sentit. No com a refugi identitari, sinó com a font de creativitat, diversitat i capacitat d'adaptació.

Les diferents experiències recollides al volum —des d'iniciatives comunitàries fins a projectes impulsats per administracions o actors privats— mostren que aquest enfocament no és només teòric. Apunten a formes de desenvolupament més horitzontals, basades en la col·laboració, l'intercanvi i la implicació directa de la ciutadania.

En conjunt, el llibre planteja una pregunta de fons que travessa tot el text: es pot parlar realment de desenvolupament si la població no participa en la seva definició? La resposta que s'hi suggereix és clara: sense cultura i sense participació, el desenvolupament pot créixer, però difícilment arrela.

Universitat de València. Grup d'Investigació en Desenvolupament Territorial (GRIDET)

[Ciudadanía empoderada: cultura y participación para el desarrollo local](#) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: desenvolupament territorial

Tags: participació cultural

Tags: cultura i sostenibilitat

Tags: drets culturals

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2014/ciudadania-empoderada>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e140202.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5337>